

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL ATSISAKYMO PRADĖTI TYRIMĄ DĖL AB „PROBLEMATIKA“ VEIKSMŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 7 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS

2020 m. gegužės 5 d.
Vilnius

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2020 m. gegužės 5 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl atsisakymo pradėti tyrimą dėl akcinės bendrovės „Problematika“ (toliau – AB „Problematika“ ir Bendrovė) veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 7 straipsnio reikalavimams.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė:

(2) Konkurencijos taryba gavo UAB TEC Infrastructure (toliau – ir Pareiškėjas) pareiškimą dėl AB „Problematika“ veiksmų atitikties Konkurencijos įstatymo 7 straipsnio reikalavimams, kuris buvo papildytas vėlesniais UAB TEC Infrastructure raštais (toliau – Pareiškimas)¹.

(3) Pareiškime nurodoma, kad AB „Problematika“ užima dominuojančią padėtį valstybinės reikšmės kelių statybos techninės priežiūros rinkoje ir piktnaudžiauja šia padėtimi teikdama pasiūlymus dirbtinai mažomis kainomis Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos (toliau – Kelių direkcija) organizuojamuose viešuosiuose valstybinės reikšmės kelių statybos techninės priežiūros paslaugų pirkimuose.

(4) Pareiškime nurodyta, kad Lietuvos Respublikoje valstybinės reikšmės kelių techninės priežiūros paslaugas, kurių metu techninis prižiūrėtojas prižiūri rangovo atliekamus kelių remonto, rekonstravimo ar statybos darbus, perka tik Kelių direkcija, kuri su galimais šių paslaugų teikėjais yra pasirašiusi dvi sutartis: 2018 m. birželio 26 d. preliminarią pirkimo sutartį Nr. S-400 „Dėl investicinių projektų statybos darbų techninės priežiūros“ (toliau – Investicinių projektų sutartis) bei 2018 m. liepos 10 d. preliminarią pirkimo sutartį Nr. S452 „Dėl kelių tiesimo, rekonstravimo ir taisymo darbų techninės priežiūros paslaugų“ (toliau – Tiesimo, rekonstravimo ir taisymo sutartis).

(5) Pareiškime nurodoma, kad nuo 2018 m. birželio 26 d. iki 2019 m. lapkričio 8 d. AB „Problematika“ laimėjo Kelių direkcijos organizuotų viešųjų pirkimų pagal Investicinių projektų sutartį ir Tiesimo, rekonstravimo ir taisymo sutartį, kurių bendra vertė sudaro 430 592,17 Eur be PVM arba 44,74 proc. visų tokių viešųjų pirkimų vertės. Tai, UAB TEC Infrastructure vertinimu, rodo, kad AB „Problematika“ rinkos dalis valstybinės reikšmės kelių statybos techninės priežiūros rinkoje viršija 40 proc.².

(6) Pareiškėjas nurodė, kad pagal Investicinių projektų sutarties 13 punktą ir Tiesimo, rekonstravimo ir taisymo sutarties 13 punktą, statybos techninės priežiūros paslaugų teikėjas viešojo pirkimo metu Kelių direkcijai teikia pasiūlymą su įsipareigojimu suteikti techninės priežiūros paslaugas už ne didesnę kainą išreikštą procentu nuo bendros objekte atliktų statybos darbų vertės. Paslaugų teikėjas gauna atlyginimą už faktiškai suteiktas techninės priežiūros paslaugas priklausomai nuo pirkimo sutartyje nustatyto procento nuo bendros objekte atliktų statybos darbų vertės.

¹ UAB TEC Infrastructure Pareiškimas Konkurencijos taryboje gautas 2019 m. spalio 2 d., papildytas – 2019 m. lapkričio 19 d. ir 2020 m. sausio 23 d. gautais raštais.

² UAB TEC Infrastructure Pareiškimo papildymas gautas Konkurencijos taryboje 2019 m. lapkričio 19 d.

(7) Pareiškėjas teigia, kad AB „Problematika“ siūlomos kainos yra reikšmingai žemesnės nei orientacinės kainos, nustatytos UAB „Sistela“ – ūkio subjekto, besispecializuojančio statybos kainų skaičiavimo srityje, ir nepadengiančios patiriamų sąnaudų. Pareiškiame nurodoma, kad UAB „Sistela“ parengtuose bendruosiuose ekonominiuose normatyvuose statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymui (toliau – Sistela normatyvai) rekomenduotinas statybos darbų techninės priežiūros įkainis yra nuo 0,7 proc. stambiuose objektuose iki 1,4 proc. smulkiuose objektuose. Pareiškėjas nurodo, kad vieną pirkinį AB „Problematika“ laimėjo pasiūlydama 0,14 proc. kainą, kas, anot Pareiškėjo, yra 5 kartus mažiau nei UAB „Sistela“ rekomenduojama kaina.

(8) Pareiškėjas taip pat teikia valstybinės reikšmės kelių techninės priežiūros paslaugas, dalyvauja Kelių direkcijos organizuojamuose viešuosiuose pirkimuose bei dalį konkursų yra laimėjęs. UAB TEC Infrastructure nurodė, kad didžiausią kelių techninės priežiūros paslaugų sąnaudų dalį sudaro techninio prižiūrėtojo darbo užmokesčio sąnaudos kartu su kitomis tiesioginėmis sąnaudomis, kurios priklauso nuo techninės priežiūros trukmės (valandų skaičiaus).

(9) UAB TEC Infrastructure pateikė savo konkursinių pasiūlymų kainų skaičiavimus, iš kurių matyti, kad panašios vertės projektų techninės priežiūros trukmė gali reikšmingai skirtis. Pavyzdžiui, trijuose pirkimuose, kurių kiekvieno statybos darbų vertė yra apytiksliai vienas milijonas eurų, techninės priežiūros trukmė sudarė nuo 320 iki 800 valandų. Pareiškėjas paaiškino, kad sąnaudų skirtumus lėmė projektų ypatumai: viename pirkime darbai galėjo būti atliekami ilgesnėmis atkarpomis (techninis prižiūrėtojas turi sąlyginai rečiau vykti į objektą priimti atliekamus darbus), be to, objekte buvo tiltas, kurio darbų apimtis buvo nedidelė; kitame pirkime didesnę projekto dalį sudarė darbai, kuriuos atliekant techninio prižiūrėtojo dalyvavimas objekte yra būtinas; trečiasis pirkimas apėmė trijų kelių techninę priežiūrą, kurios metu darbai skirtinguose keliuose gali vykti ne vienodu tempu (techninis prižiūrėtojas gali turėti dažniau vykti priimti darbų).

(10) Bent vieną pirkinį³ UAB TEC Infrastructure laimėjo su žemiausios kainos pasiūlymu - 0,16 proc. nuo objekte atliktų bendrų statybos darbų vertės. Tokį mažą kainos pasiūlymą Pareiškėjas paaiškino tuo, kad anksčiau yra laimėjęs ir teikia paslaugas netoliese esančiame objekte ir todėl techninės priežiūros specialistas vykdamas į objektą faktiškai patirs mažesnius transporto kaštus bei laiko sąnaudas keliaujant į ir iš objekto.

(11) Remiantis Konkurencijos tarybai pateikta informacija apie viešuosius pirkimus, vykdytus pagal Investicinių projektų sutartį ir Tiesimo, rekonstravimo ir taisymo sutartį nuo 2018 m. birželio 26 d. iki 2019 m. lapkričio 8 d., 18 iš 138 pirkinų laimėjo ūkio subjektai pateikę pasiūlymus su mažiausiomis kainomis, neviršijančiomis 0,3 proc. nuo bendros objekte atliktų statybos darbų vertės. Aštuoniais atvejais techninės priežiūros paslaugų kaina buvo žemesnė nei 0,2 proc. nuo bendros objekte atliktų statybos darbų vertės ir tokias sutartis pasirašė 4 ūkio subjektai:

- (a) AB „Problematika“ – 2 sutartys;
- (b) UAB TEC Infrastructure – 2 sutartys;
- (c) UAB „Saugvila“ – 3 sutartys;
- (d) UAB „Kelvista“ – 1 sutartis.

Dešimt atvejų paslaugų kaina buvo tarp 0,2 ir 0,3 proc. nuo bendros objekte atliktų statybos darbų vertės ir tokias sutartis pasirašė 3 ūkio subjektai:

- (e) AB „Problematika“ – 8 sutartys;
- (f) UAB TEC Infrastructure – 2 sutartys;
- (g) UAB „Saugvila“ – 1 sutartis.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a :

(12) Nagrinėjamu atveju UAB TEC Infrastructure skundžiami AB „Problematika“ veiksmai yra galimai susiję su per mažomis valstybinės reikšmės kelių statybos techninės priežiūros paslaugų teikimo kainomis Kelių direkcijos organizuojamuose viešuosiuose pirkimuose.

³ UAB TEC Infrastructure Pareiškimo papildymo Priede Nr. 9, gauto Konkurencijos taryboje 2020 m. sausio 23 d.

(13) Konkurencijos įstatymo 7 straipsnyje nustatytas draudimas piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi atitinkamoje rinkoje atliekant įvairius veiksmus, kurie riboja ar gali riboti konkurenciją, nepagrįstai varžo kitų ūkio subjektų galimybes veikti rinkoje arba pažeidžia vartotojų interesus.

(14) Konkurencijos įstatymo 7 straipsnio pažeidimui konstatuoti yra būtinos dvi sąlygos: 1) ūkio subjektas atitinkamoje rinkoje turi užimti dominuojančią padėtį ir 2) dominuojančią padėtį užimantis ūkio subjektas turi atlikti Konkurencijos įstatymo draudžiamus veiksmus.

(15) Vertinant Pareiškėjo teiginius dėl nesažiningų ypač žemų kainų taikymo, pažymėtina, kad nepagrįstai žemų arba „grobuoniškų“ kainų sąvoką Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – Teismas) išaiškino *AKZO* byloje⁴, kurioje konstatavo, jog bus preziumuojama, kad dominuojantis ūkio subjektas taiko „grobuoniškas“ kainas (piktnaudžiauja dominuojančia padėtimi), kai jo taikoma kaina už prekes ar paslaugas bus žemiau vidutinių kintamųjų sąnaudų. Šiame sprendime Teismas taip pat nurodė, kad kai dominuojančio ūkio subjekto taikomos kainos yra mažesnės nei vidutinės bendrosios sąnaudos, bet didesnės nei vidutinės kintamosios sąnaudos, tokios kainos gali būti laikomos „grobuoniškomis“, jei jos pripažįstamos kaip plano dalis, kuriuo siekiama pašalinti iš rinkos konkurentus⁵. Jeigu dominuojantis ūkio subjektas nustato kainas virš vidutinių bendrųjų sąnaudų, tokios kainos nėra laikomos „grobuoniškomis“.

(16) UAB TEC Infrastructure nurodė, kad didžiausią kelių techninės priežiūros paslaugų sąnaudų dalį sudaro techninio prižiūrėtojo darbo užmokesčio sąnaudos kartu su kitomis tiesioginėmis sąnaudomis, kurios priklauso nuo techninės priežiūros trukmės (nutarimo (8) pastraipa). Pareiškėjo pateikti paaiškinimai dėl jo paties apskaičiuotų sąnaudų panašios vertės pirkimuose (nutarimo (9) pastraipa), rodo, kad paslaugų sąnaudas gali lemti įvairios objektyvios pirkimo objekto savybės (skiriasi darbų apimtis prižiūrint viaduko, tilto, skirtingo ilgio kelio statybos darbus). Be to, techninės priežiūros specialistų pasiskirstymas, atliekami kiti darbai šalia konkurso objekto ir panašios aplinkybės gali lemti konkretaus ūkio subjekto galimybę pasiūlyti žemesnį įkainį (šio nutarimo (10) pastraipa). Papildomai pažymėtina, jog, kaip nurodyta šio nutarimo (11) pastraipoje, ne tik AB „Problematika“, bet ir dar trys jos konkurentai, įskaitant ir patį Pareiškėją, dalyvavo ir laimėjo Kelių direkcijos organizuotus valstybinės reikšmės kelių statybos techninės priežiūros paslaugų teikimo viešuosius pirkimus, pasiūlydami kainas, reikšmingai mažesnes nei Sistela normatyvuose rekomenduojamos kainos.

(17) Turimi duomenys apie AB „Problematika“ ir jos konkurentų teiktas viešųjų pirkimų kainas, reikšmingai mažesnes nei Sistelos normatyvuose rekomenduojamos, bei Pareiškėjo pateikti paaiškinimai apie priežastis, lemiančias skirtingas kelių statybos techninės priežiūros paslaugos teikimo sąnaudas panašios statybos darbų vertės konkursuose, rodo, kad techninės priežiūros paslaugos teikimo sąnaudos negali būti besąlygiškai siejamos su Sistelos normatyvais ir gali būti padengiamos ir mažesne kaina nei rekomenduojama šiuose normatyvuose.

(18) Atsižvelgiant į išdėstytą, Pareiškime pateikti duomenys nesudaro pagrindo įtarti, kad AB „Problematika“ taikomos kainos nepadengia bendrovės patiriamų sąnaudų ir galėtų turėti „grobuoniškų“ kainų požymių.

(19) Atsižvelgiant į tai, kad piktnaudžiavimui dominuojančia padėtimi nustatyti būtinos dvi sąlygos, o, kaip minėta aukščiau, nėra duomenų, leidžiančių pagrįstai įtarti AB „Problematika“ veiksmuose piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi požymių, todėl AB „Problematika“ padėtis bei galimas dominavimas atitinkamoje rinkoje nėra vertintinas.

Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 7 punktu,

⁴ 1991 m. liepos 3 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimas byloje Nr. C-62/86, *AKZO Chemie BV prieš Komisiją*, p. 71-72. Ši išvada taip pat patvirtinta ir kituose Teismo sprendimuose, pavyzdžiui, 2009 m. balandžio 2 d. Teismo sprendimo byloje Nr. C-202/07 P, *France Télécom SA prieš Komisiją*, 36-37 p., 1996 m. lapkričio 14 d. Teismo sprendimo byloje Nr. C-333/94 P, *Tetra Pak International SA prieš*, 41 p.

⁵ Ten pat, 72 punktas.

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

Atsisakyti pradėti tyrimą dėl AB „Problematika“ veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 7 straipsnio reikalavimams.

Nutarimas per 20 dienų nuo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 188668192, Jogailos g. 14, Vilnius 01116
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL ATSIŠAKYMO PRADĖTI TYRIMĄ DĖL AB „PROBLEMATIKA“ VEIKSMŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 7 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-05-05 Nr. 1S-52 (2020)
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Vizavimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Monika Dumbrytė-Ožiūnienė, Grupės vadovė, Teisės ir konkurencijos politikos grupė
Sertifikatas išduotas	MONIKA,DUMBRYTĖ-OŽIŪNIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-05-05 12:58:25 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2019-12-29 17:46:33 – 2024-12-27 23:59:59
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Šarūnas Keserauskas, Pirmininkas, Konkurencijos tarybos nariai
Sertifikatas išduotas	ŠARŪNAS,KESERAUSKAS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-05-05 14:21:19 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-05-05 14:21:37 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2019-08-17 10:11:18 – 2024-08-15 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, į.k. 188668192 LT", sertifikatas galioja nuo 2018-12-27 13:51:05 iki 2021-12-26 13:51:05
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.21
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2020-05-05 14:51:00)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2020-05-05 14:51:00 Dokumentų valdymo sistema Avilys